

2011/025

ONTVANGEN 13 JAN. 2012

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Erasmus Universiteit Rotterdam
T.a.v. Prof. dr. H.G. Schmidt, rector magnificus
Postbus 1738
3000 DR ROTTERDAM

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
354720

Uw brief van
26 september 2011

Uw referentie
rm/248654

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Datum **11 JAN 2012**
Betreft uw macrodoelmatigheidsaanvraag bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences

Geachte heer Schmidt,

Met uw brief van 26 september 2011, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) ontvangen op 28 september 2011, hebt u mij uw voornemen voorgelegd om de wo-bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences als bekostigde opleiding te verzorgen in Rotterdam.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 24 november 2011 positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uit maakt van dit besluit, treft u hierbij aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand gekomen en inhoudelijk afdoende is.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009' (de Beleidsregel), heb ik besloten om in te stemmen met uw voornemen om de opleiding Liberal Arts & Sciences als bekostigde wo-bacheloropleiding in Rotterdam te verzorgen.

Hierbij teken ik aan dat de WHW niet toelaat dat aan afgestudeerden van een opleiding de graad Bachelor of Arts of de graad Bachelor of Science wordt verleend, afhankelijk van de gekozen major. De bachelor-opleiding Liberal Arts & Sciences zal daarom voor alle afgestudeerden tot dezelfde graad moeten leiden.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden b, d en e van artikel 4.1, eerste lid, van de Beleidsregel. Uw aanvraag wordt daarom gehonoreerd.

Voor een nadere motivering verwijs ik u naar het eerder genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, derde lid, van de WHW vervalt dit besluit, indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho).

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de NVAO, de CDHO, de VSNU, de Inspectie van het Onderwijs en de DUO (Groningen).

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée.

Datum**Onze referentie**

354720 Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Staatssecretaris
drs. H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte heer Zijlstra,

Op 28 september 2011 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Erasmus Universiteit Rotterdam om de wo bachelor Liberal Arts & Sciences als bekostigde opleiding te verzorgen te Rotterdam. Bij de aanvraag ontbrak een verslag van het afstemmingsoverleg met de Universiteit van Tilburg. Op 11 november 2011 is deze informatie ontvangen en is de behandeling van de aanvraag hervat.

datum
24 november 2011

onderwerp
nieuwe opleiding
Erasmus Universiteit
Rotterdam
wo bachelor
Liberal Arts & Sciences
Rotterdam

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Erasmus Universiteit Rotterdam om de wo bachelor Liberal Arts & Sciences als bekostigde opleiding te Rotterdam te verzorgen.

ons kenmerk
2011/025

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlagen
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager is voornemens een nieuwe brede bachelor Liberal Arts & Sciences te ontwikkelen in de vorm van een residentieel university college in Rotterdam. De opleiding put uit het gehele aanbod van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en heeft als thema 'urban challenges'. De majors die in de aanvraag beschreven worden zijn geenszins beperkt tot dit thema. De studenten worden, afhankelijk van de door hen gekozen major, opgeleid tot Bachelor of Arts (Humanities, Social Sciences of interdepartementale variant) of Bachelor of Science (gamma/bètavakken).

Aanvrager doet een onderbouwd beroep op voorwaarden b, d en e van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarden b, d en e van de Beleidsregel.

pagina 2 van 6 *Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel*

Ter onderbouwing van het beroep op voorwaarde b verwijst aanvrager naar het project Ruim Baan voor Talent, naar de Strategische Agenda voor het hoger onderwijs 2007 van uw Ministerie en naar het rapport van de commissie Veerman, Differentiëren in Drievoud.

De commissie Ruim Baan voor Talent heeft in november 2007 het rapport Wegen voor Talent uitgebracht. De commissie concludeerde onder andere dat universiteiten de ontwikkeling van talent zouden kunnen bevorderen door te zorgen voor een meer specifiek instellingsprofiel. Het inrichten van een university college is daar een voorbeeld van. De conclusies van dit rapport hebben hun weerslag gekregen in een voorstel tot wijziging van de WHW dat op 8 juli 2011 kracht van wet gekregen heeft. Met deze wetwijziging is collegegelddifferentiatie mogelijk geworden onder een aantal voorwaarden (o.a. kleinschaligheid, intensief onderwijs, selectie aan de poort).

Aanvrager verwijst ook naar het rapport van de commissie Veerman. In dit rapport komt een aantal conclusies van de commissie Ruim Baan voor Talent terug. Zo is de commissie Veerman eveneens een voorstander van brede bachelors, o.a. in residentiële vorm, en adviseert zij dat gestreefd moet worden naar meer specifieke profielen van onderwijsinstellingen. Aanvrager stelt dat het thema 'urban challenges' dat aan de bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences verbonden is een uitdrukking vormt van deze profilering. De commissie kan deze stelling van aanvrager niet wegen aangezien door het departement van OCW nog geen beleidsmatige invulling is gegeven aan het begrip profilering.

De conclusies uit het rapport van de commissie Veerman zijn inmiddels neergelegd in de Strategische Agenda voor het hoger onderwijs 2011 getiteld 'Samen naar de top'. In deze Strategische Agenda wordt wederom het belang van brede bachelors, ook in de vorm van een university college, beklemtoond.

Aangezien de aanvraag is ingediend voordat deze Strategische Agenda werd gepresenteerd kon aanvrager nog niet naar dit document verwijzen.

Alles overziende komt de Commissie tot de conclusie dat de aanvraag een brede wo bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences betreft die invulling geeft aan de doelstellingen van het hoger onderwijsbeleid, een terrein waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt. Daarmee is voldaan aan voorwaarde b van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

Aanvrager had aanvankelijk niet afgestemd met de Universiteit van Tilburg (UvT) omdat de UvT geen residentieel uitgangspunt kent voor de opleiding Liberal Arts & Sciences. Aangezien wo bacheloropleidingen Liberal Arts & Sciences in beginsel dezelfde ISAT-code dragen, ongeacht of zij in de vorm van een university college worden aangeboden, had aanvrager ook met de UvT moeten afstemmen. Op verzoek van de Commissie is alsnog afgestemd. De UvT heeft geen bezwaar tegen de voorgenomen opleiding omdat deze duidelijk verschilt van de opleiding Liberal Arts & Sciences in Tilburg door het thema 'urban challenges' en het residentiele karakter. De overige universiteiten waarmee afstemmingsoverleg is gevoerd hadden evenmin bezwaar tegen de voorgenomen opleiding, al uite de Universiteit Utrecht (UU) een aantal bedenkingen. Die bedenkingen hadden ten eerste betrekking op de grote toename van het aantal university colleges in Nederland in de afgelopen jaren. De UU stelt dat een residentieel college een specifiek concept vormt dat past bij een specifieke groep studenten. Zij stelt ook dat het aantal inschrijvingen bij opleidingen Liberal Arts & Sciences terugloopt en dat zij zich afvraagt of de grens aan het aantal university colleges niet bereikt is.

pagina 3 van 6 Verder geeft de UU aan dat er een ogenschijnlijke tegenstelling bestaat tussen een brede opleiding Liberal Arts & Sciences en een thematische benadering vanuit het vraagstuk 'urban challenges'. Tenslotte stelt de UU de vraag of het oprichten van (nog een) university college wel vorm geeft aan de beleidsdoelstellingen van de overheid op het terrein van selectie en kleinschaligheid. De UU acht invulling van die beleidsdoelstellingen in reguliere opleidingen meer aangewezen omdat daarmee een veel groter deel van de studentenpopulatie bereikt wordt. De Commissie is van mening dat de opmerking van de UU over de onverenigbaarheid van een thematische benadering en het brede karakter van een opleiding Liberal Arts & Sciences in zoverre hout snijdt dat de aanvraag doelt op een registratie in het CROHO van een bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences. Naar het oordeel van de Commissie is het vanuit het oogpunt van transparantie van het register ongewenst indien instellingen een opleidingsnaam bij registratie in het CROHO naar believen voorzien van nadere aanduidingen. Derhalve volstaat de opleidingsnaam 'Liberal Arts & Sciences' en ziet de Commissie geen grond voor een toevoeging aan de opleidingsnaam gebaseerd op een thema zoals 'urban challenges' bij registratie in het CROHO.

De terugloop in instroom van studenten in de bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences die de UU signaleert wordt niet gestaafd door de gegevens in het CRIHO. Uit het CRIHO blijkt dat de afgelopen jaren juist meer studenten hebben gekozen voor deze opleiding.

Instelling	ISAT	2006	2007	2008	2009	2010
Universiteit Maastricht	50020	167	224	209	0	0
Universiteit Maastricht	50393	0	0	0	197	173
Universiteit van Tilburg	50393	0	0	0	59	62
Universiteit van Tilburg	50667	0	0	51	0	0
Universiteit Leiden	50429	0	0	0	0	101
Universiteit Utrecht*	50393	527	531	536	587	514
Universiteit van Amsterdam	50393	0	0	0	181	204
Vrije Universiteit	50393	0	0	0	183	191
Totaal		694	755	796	1207	1245

Bron: CRIHO oktober 2011

* Het CRIHO maakt geen onderscheid naar vestigingsplaats. De aantallen bij Universiteit Utrecht vormen de som van de aantallen studenten Liberal Arts & Sciences aan de faculteit geesteswetenschappen van de UU, het University College Utrecht en de Roosevelt Academy in Middelburg.

Aanvrager heeft een instroomonderzoek laten uitvoeren door het onderzoeksbureau Project One. Dit bureau komt op grond van een enquête onder potentiële eerstejaarsstudenten en een analyse van de instroomgegevens bij bestaande opleidingen Liberal Arts & Sciences tot een prognose van ca. 170 eerstejaarsstudenten in het startjaar van de opleiding (2013). De commissie acht deze prognose realistisch. Aanvrager geeft geen schatting van de instroom na 2 jaar.

Aanvrager stelt dat geen kannibalisatie op zal treden door realisatie van deze opleiding; noch op de eigen niet-residentiële bacheloropleidingen noch op de wo

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 6 bacheloropleidingen Liberal Arts & Sciences van andere universiteiten. Zij beargumenteert dit door te stellen dat de toename van het aantal university colleges in Nederland ertoe zal leiden dat dit type onderwijs bekender wordt en daardoor meer studenten zal trekken naar alle university colleges. De commissie oordeelt dat de markt voor opleidingen Liberal Arts & Sciences nog niet verzadigd is gezien de groei in instroom over de afgelopen jaren bij deze opleiding aan bijna alle universiteiten. De commissie is wel van mening dat een opleiding Liberal Arts & Sciences louter geschikt is voor een specifieke groep studenten en dat in beginsel één opleiding Liberal Arts & Sciences per instelling volstaat.

Aanvrager heeft summier aandacht besteed aan de toekomstige arbeidsmarktpositie van studenten Liberal Arts & Sciences. Er wordt slechts verwezen naar algemene onderzoeken van ROA en SEO naar de arbeidsmarktpositie van hoger opgeleiden en er is geen eigen onderzoek uitgevoerd. Aanvrager verdedigt deze beperkte bewijsvoering met de stelling dat bachelorstudenten Liberal Arts & Sciences worden geacht na afronding van hun studie door te stromen in een masteropleiding in binnen- of buitenland en dat de arbeidsmarktvaart derhalve pas van belang wordt in de masterfase. De Commissie aanvaardt in dit geval deze argumentatie, maar wijst erop dat de aansluiting van een brede bachelor Liberal Arts & Sciences op (meer gespecialiseerde) masteropleidingen voortdurende aandacht behoeft, ook in het kader van de toekomstige positie van deze studenten op de arbeidsmarkt.

Alles overziende concludeert de Commissie dat is voldaan aan de vereisten onder voorwaarde d van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat de opleiding verzorgd zal worden door de staf van de EUR en dat de opleiding gebruik kan maken van de bestaande faciliteiten en infrastructuur van de EUR. De EUR heeft samenwerking gezocht met de gemeente Rotterdam om huisvesting voor de toekomstige studenten van deze opleiding te realiseren.

Om het brede karakter van de bachelor vorm te geven oriënteert de EUR zich op samenwerking met diverse instellingen in de regio Rotterdam zoals Codarts, Willem de Kooning, Alliance Française Rotterdam en Instituto Cervantes.

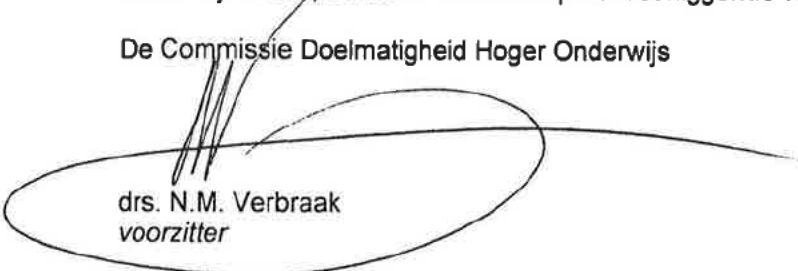
Aanvrager heeft echter geen bewijs geleverd van concrete samenwerking met deze instellingen. De Commissie tekent aan dat horizontale verbanden met andere hoger onderwijsinstellingen van belang zijn voor de inbedding van de opleiding in de regionale kennisinfrastructuur, maar dat de majors die de studenten kunnen volgen moeten bestaan uit vakken uit het aanbod van de Erasmus Universiteit zelf om uitholling van de waarde van het diploma Bachelor of Arts/ Bachelor of Sciences aan de EUR te voorkomen.

Aanvrager heeft aangegeven dat er contacten bestaan met diverse middelbare scholen in de regio Rotterdam en dat er in internationaal verband contacten zijn met diverse koepelorganisaties van middelbare scholen (ECIS, NECIS, IBO). De EUR heeft het bestaan van relaties met het bedrijfsleven in het kader van deze voorgenomen opleiding niet aangetoond.

Al met al constateert de Commissie dat is voldaan aan de vereisten onder voorwaarde e van de Beleidsregel.

pagina 5 van 6 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

Bijlage:
Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni

pagina 6 van 6 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.